

Prieš porą metų žiniasklaidoje buvo pavišinti gyventojų apklausos rezultatai, kurie bylojo, kad didžioji dalis Lietuvos piliečių esą mieliau rinktųsi ekonominę gerovę, o ne Nepriklausomybę. Šiandien Rusijai vis labiau demonstruojant savo imperines ambicijas, tokie apklausų rezultatai Lietuvai – niūri žinia.

Jei tikėsime šiomis apklausomis, tuomet visai įtikinamai skamba ir vis dažniau pasigirstantys teiginiai, kad naujajai raudonajai armijai pasukus Lietuvos link, jos piliečiai ne tik kad nesigins, bet su puokštėmis rankose puls sveikinti „išvaduotojų“. Sunku paneigti, kad taip mąstančių Lietuvoje tikrai yra. Bet vargu, ar jų dauguma. Lyg ir sveiku protu suvokiama, kad nė vienas, vadinantis save laisvu, negali atsisakyti Nepriklausomybės, mainydamas ją į riebesnį kąsnį. Kita vertus, viskas priklauso nuo to, kaip kas tą Nepriklausomybę suvokia.

Valstybės nepriklausomybė net taikos sąlygomis iš kiekvieno piliečio reikalauja kasdienės asmeninės aukos -- nuoširdaus darbo kuriant savo valstybės ekonomiką ir kultūrą. Tad reikalingi dvasiškai tvirti ir ryžtingi žmonės, kurie visų pirma būtų sąžiningi patys sau ir visada gerai suvoktų, kad tik atkūrę Nepriklausomybę vėl atgavome galimybę būti tikrai laisvais asmenimis.

Deja, ugdytis tokį sąžiningumą sau vis dar kliudo kartojama graži pasaka, kad į kovą už Nepriklausomybę pakilo ir susivienijo VISA tauta. Linkstama pamiršti, kaip greitai atsiskleidė visai kita tikrovė, kai netikėtai tautą kovai sutelkusi vienybė kažkur išgaravo per 1992 m. pasaulį nustebinusius Seimo rinkimus. Tada pirmą kartą atvirai prasiveržė pražūtinga greitos gerovės ištroškusi dvasia. Dvasia, kurios vaikščiojančiais įsikūnijimais sovietmečiu buvo geriausiai „integruotis“ išmokusieji kolaborantai ir konformistai.

Niekam ne paslaptis, kad būtent šių žmonių rankose anuomet buvo tiek politinės, tiek ekonominės galios svertai. Jiems priklausė ir tie, kurie užsiiminėjo priespaudą kenčiančių tautiečių mulkinimu, sąmonės kontrole, sovietinės ideologijos sklaida. Galima nesunkiai nuspėti, ką tokiems reišė Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimas. Be abejonės, visų pirmiausia – grėsmę prarasti tai, kas už „pavyzdinę elgesį“ sovietmečiu buvo pelnyta: gerovę, valdžią ir galią. Todėl šie žmonės iš atsikuriančios Lietuvos laukė ir troško tik vieno – gausesnės materialinės gerovės ir išsaugoti sovietmečiu turėtą statusą.

Panašūs ilgalaikio gerovės afekto apimtųjų lietuvių balsai nuaidi ir šiandieninės tarptautinės įtampos sąlygomis. Vis pasigirsta keisti raginimai būti „santūresniems“ reaguojant į augančius Rusijos apetitus laisvų kaimyninių tautų atžvilgiu.

Suprantama, kad viską tik gerovės ir gausos matu vertinantis individas niekaip negalės suprasti, kam gi ta Nepriklausomybė reikalinga. Vargu ar šitaip galvojančių žmogelių būtų galima pelnytai vadinti valstybės piliečiu. Jį derėtų įvardinti kitu vardu - tik muitinių postais nužymėtos teritorijos gyventojų. Jam ši teritorija nėra ir niekada nebus nei tėvynė, nei valstybė, o tik valdomų ir

naudojamų resursų plantacija. Šis gyventojas turi vienintelį lūkestį – gausinti savo gerovę visomis, o ne tik leistinomis ir moraliai pateisinamomis priemonėmis. Jo ambicijas riboja tik trokštamų įgyti dalykų tik kaina.

Tokio mentaliteto gyventojas niekada netaps nė vienos valstybės patriotu ir nestos jos ginti. Mat piliečio patriotizmą, ištikimybę ir gebėjimą pasiaukoti savo valstybei gali įkvėpti tik asmeniškai išgyvenamas dvasinis ir moralinis ryšys su istoriškai susiklosčiusia ir valstybę kuriančia politine bendruomene - tauta.

Kodėl anų laikų konformizmo problema išlieka ir tebėra aktuali? Nes imperines ambicijas demonstruojančioms kaimyninėms valstybėms būtų daug patogiau, jei liktumėme tik gyventojais teritorijoje, kurią vadiname Lietuva. Tad pilnu tempu daugiasluoksne ir įvairiaspalve propaganda mūsų sąmonę vis dar veikia nauja nutautinimo mašina, greitos gerovės pažadais sugebanti užgniaužti norą mąstyti savarankiškai, neleidžianti blaiviai susivokti ir įsisąmoninti, kad esame savivaldi tauta, kuri niekam, išskyrus Dievui ir protėviams, nėra skolinga už savo Nepriklausomybę.

Šios nutautinimo mašinos tikslas yra vienintelis - mūsų pačių sąmonėje ištrinti arba labai išblukinti ribas tarp to, kas tikra, ir to, kas netikra. Šitaip skatinamas mūsų Nepriklausomybei ga net žalingiausias reiškinys, kurį būtų galima pavadinti itin keista pusinės meilės Lietuvai būseną. Tai būseną, kai nerimas dėl tautos ir valstybės likimo sumišęs su patogaus ir pernelyg neapsunkinančio gyvenimo troškimu. Galiausiai tai atveda į aklavietę ir visišką susvetimėjimą – per šventes Lietuvą labai mylime, o vos sunkesni laikai ateina ar iškyla didesnis iššūkis – imame svarstyti ir ieškoti, kurion šalin čia dabar geriau emigruoti. Šitaip tariama meilė Lietuvai pasilieka tik gražia emocija, niekuo nesaistančia, tad ir neįpareigojančia asmens bent minimaliai rūpintis savo bendratautiečiais.

Nepriklausomybę visada galima suvokti dvejopai. Jei manysime, kad tai tik atsiribojimas nuo bendrapiliečių ir bendrų valstybės reikalų, tai Lietuva ir liks „nepriklausoma“, nes čia niekas nepriklauso nuo jos piliečių. Tačiau suvokdami, kad Nepriklausomybė yra būtina mūsų kaip tikrai dvasiškai brandžių asmenų ir laisvų piliečių egzistavimo sąlyga, pamažu sąmonėsime ir atsikratysime įvairių politinių bei ekonominių šiandienos grimasų. Tik tokia Nepriklausomybė gali padėti išsivaduoti iš nesibaigiančio, bet nieko nekeičiančio demokratinius rinkimus imituojančio partijų „švytuoklės“ žaidimo. Tik tokia Nepriklausomybė gali įkvėpti pradėti daug drąsiau kalbėti ir veikti, siekiant plėsti piliečius įgalinančią savivaldą, kurti demokratiškai reformuotą rinkimų sistemą, realiai įgyvendinti konstitucinę referendumo teisę, padaryti galą skurdą, nelygybę ir piliečių atskirtį kuriančiai dabartinei socialinei bei ekonominei politikai.

<http://www.propatria.lt/2014/04/paulius-stonis-neteisingai-suvokta.html>